

V I Lenin

Om hungersnöden

Brev till Petrograds arbetare

Kamrater! Häromdagen hade jag besök av ett ombud för er, en partikamrat, en arbetare från Putilovverken. Denne kamrat gav en ingående och ytterst beklämmande bild av hungersnöden i Petrograd. Vi vet alla, att livsmedelssituationen är lika akut i en hel rad industriguvernemang, att svälten lika plågsamt knackar på dörren hos arbetarna och de fattiga överhuvudtaget.

Vid sidan härav ser vi en tygellös spekulation i spannmål och andra livsmedel. Hungersnöden kommer sig inte av att det saknas spannmål i Ryssland utan av att bourgeoisin och alla rika går till den sista, avgörande kampen mot de arbetandes herravälde, mot arbetarstaten, mot sovjetmakten i den viktigaste och mest brännande frågan, frågan om brödet. Bourgeoisin och alla rika, däribland de rika på landsbygden, kulakerna, saboterar spannmålsmonopolet och undergräver den statliga spannmålsfördelningen, vars syfte är att främja och gagna brödförsörjningen av hela befolkningen och främst av arbetarna, de arbetande, de behövande. Bourgeoisin saboterar de fasta priserna, spekulerar i spannmål, gör en vinst på hundra, två hundra rubel och mer på varje pud* spannmål, undergräver spannmålsmonopolet och den riktiga fördelningen av spannmål genom att betjäna sig av mutor och korrupktion och genom att illvilligt stödja allt som är skadligt för arbetarmakten, vilken strävar efter att förverkliga socialismens främsta och viktigaste grundprincip: ”Den som inte arbetar skall inte heller äta.”

”Den som inte arbetar skall inte heller äta” det är något som varje arbetande människa förstår. Däri instämmer alla arbetare, alla fattigbönder och även medelbönderna, alla som lidit nöd i sitt liv, alla som någonsin livnärt sig genom eget arbete. Nio tiondelar av Rysslands befolkning instämmer i denna sanning. I denna enkla, elementära och alldeles uppenbara sanning ligger socialismens grundval, den ousinliga källan till dess kraft, den oförstörbara garantin för dess slutliga seger.

Men kärnan i det hela är, att det är en sak att betyga sitt instämmande i denna sanning, bedyra att man tror på den, erkänna den i ord och en annan sak att kunna omsätta den i handling. När hundratusentals, ja miljoner människor plågas av svält (i Petrograd, i de icke jordbruksidkande guvernemangen, i Moskva) – i ett land där miljoner och åter miljoner pud spannmål hålls gömda av de rika, av kulakerna och spekulanterna, i ett land som kallar sig en socialistisk sovjetrepublik – då finns det något som varje medveten arbetare och bonde allvarligt och djupt bör begrunda.

”Den som inte arbetar skall inte heller äta” – hur skall detta förverkligas? Det är klart som dagen att för att förverkliga detta behövs för det första ett statligt spannmålsmonopol, dvs ovillkorligt förbud mot all privathandel med spannmål, obligatorisk leverans av allt spannmålsöverskott till staten till ett fast pris, ovillkorligt förbud för alla, vem det än vara må, att ha kvar och gömma undan spannmålsöverskott. För det andra behövs en ytterst sträng registrering av alla spannmålsöverskott och en oklanderligt organiserad tillförsel av spannmål från platser där det finns överskott till platser där det råder brist på spannmål samt uppläggning av förråd för konsumtion, bearbetning och sådd. För det tredje behövs en riktig och rättvis fördelning av spannmålen mellan statens samtliga medborgare, vilken skall stå under arbetarstatens, den proletära statens kontroll och inte ge de rika några som helst privilegier och förmåner.

* Pud = 16,38 kg – Red

Man behöver bara tänka över dessa förutsättningar för hungersnödens övervinnande en smula för att inse den bottenlösa enfalden hos anarkismens föraktliga pratkvagnar, vilka förnekar nödvändigheten av en statsmakt (och en sådan som är skoningslöst hård mot bourgeoisin och skoningslöst fast mot dem som desorganiserar makten) för övergången från kapitalism till kommunism, för att befria de arbetande från allt slags förtryck och allt slags utsugning. Just nu, då vår revolution direkt, konkret och praktiskt – och däri ligger dess oskattbara förtjänst – har nått fram till uppgifterna att förverkliga socialismen, just nu och just i den viktigaste frågan, frågan om brödet, framträder solklart nödvändigheten av en järnfast revolutionär makt, proletarietets diktatur, nödvändigheten av att organisera insamlingen av livsmedel, deras tillförsel och fördelning i en hela nationen omfattande masskala, med hänsynstagande till tiotals och hundratals miljoner människors behov och med sikte på betingelserna för och resultaten av produktionen under ett år, ja under många år framåt (ty det förekommer missväxtår, och för att öka spannmålskörden behövs det ibland jordförbättringar, som kräver åratals arbeten osv).

Romanov och Kerenskij efterlämnade i arv åt arbetarklassen ett land, ytterligt utarmat genom deras brottsliga och betungande rövarkrig, ett land som fullständigt utplundrats av ryska och utländska imperialister. Brödet kommer att räcka åt alla endast om vi håller den strängaste räkning på varje pud, endast om varje skålpund fördelas absolut jämnt. Det råder också mycket stark brist på bröd för maskinerna, dvs bränsle: järnvägarna och fabrikerna kommer att stå stilla, arbetslöshet och svält kommer att föra hela folket till undergång, om vi inte uppbygger alla krafter för att genomföra en skoningslöst sträng sparsamhet i konsumtionen och en riktig fördelning. Vi står inför en katastrof, den har kommit helt, helt nära. Den oerhört svåra månaden maj kommer att följas av ännu svårare juni, juli och augusti.

Vårt statliga spannmålsmonopol existerar enligt lag, men i praktiken bryts det oupphörligt av bourgeoisin. Landsbygdens rikeman, kulaken, blodsugaren, som under årtionden plundrat hela omnejden, föredrar att berika sig genom spekulation och hembränning: det är ju så fördelaktigt för hans ficka, och hungersnöden skyller han på sovjetmakten. På precis samma sätt handlar kulakens politiska försvarare – kadeterna, högernationalistrevolutionärerna och mensjevikerna – vilka öppet och i hemlighet ”arbetar” mot spannmålsmonopolet och mot sovjetmakten. De karaktärlösa parti, dvs vänstersocialistrevolutionärerna, ger prov på sin karaktärlöshet också här: det faller undan för bourgeoisins giriga rop och tjut, det skriar mot spannmålsmonopolet, det ”protesterar” mot livsmedelsdiktaturen, det låter sig skrämmas av bourgeoisin, det fruktar kampen mot kulaken, vinglar hysteriskt hit och dit och rekommenderar att de fasta priserna skall höjas och privathandel tillåtas m m.

Detta de karaktärlösa parti återspeglar i politiken ungefär vad som förekommer i det dagliga livet, då kulaken hetsar upp fattigbönderna mot sovjeterna, mutar dem genom att exempelvis låta någon fattig bonde få ett pud säd, inte för sex utan för tre rubel, i syfte att denne korrumperade fattigbonde sedan själv skall ”dra nytta” av spekulatören, själv skall ”sko sig” genom att sälja detta pud till ett jobbarpris på 150 rubel, själv skall börja skria mot sovjeterna, som förbjuder privathandel med spannmål.

Den som kan tänka, den som vill tänka efter en liten smula inser klart, längs vilken linje kampen pågår.

Antingen kommer de medvetna, avancerade arbetarna att segra, sedan de sammansluter fattigböndernas massa kring sig, upprättat en järnfast ordning, en skoningslöst sträng makt, en verklig proletarietets diktatur, och tvinga kulaken att underkasta sig och införa en riktig fördelning av spannmål och bränsle i nationell skala;

– eller också kommer bourgeoisin med hjälp av kulakerna och med indirekt stöd av karaktärlösa och vimsiga personer (anarkister och vänstersocialistrevolutionärer) att störta

sovjetmakten och tillsätta en rysk-tysk eller en rysk-japansk Kornilov, som ger folket 16-timmars arbetsdag, ett åttondels skålpund bröd per vecka, massarkebusering av arbetare och tortyr i fängelsehållorna, såsom fallet var i Finland och Ukraina.

Antingen – eller.

Det finns ingen medelväg.

Landet befinner sig i ett ytterst kritiskt läge.

Den som tänker sig in i det politiska livet kan inte undgå att se, att kadeterna, högernationalistrevolutionärerna och mensjevnikerna håller på att komma överens om vem som vore ”angenämare”, en rysk-tysk eller en rysk-japansk Kornilov, och huruvida en krönt eller en republikansk Kornilov bättre och säkrare skulle krossa revolutionen.

Det är på tiden att alla medvetna, alla avancerade arbetare kommer till samförstånd. Det är på tiden att de rycker upp sig och förstår, att varje minuts dröjsmål hotar landet och revolutionen med undergång.

Halvmesyrrer hjälper inte. Klagomål leder ingenstans. Försök att skaffa bröd eller bränsle ”detaljhandelsvägen”, för ”sig själv”, dvs för sin ”egen” fabrik, för sitt ” eget ” företag, ökar endast desorganisationen och gör det endast lättare för spekulanterna att bedriva sitt vinningslystna, smutsiga och skumma geschäft.

Det är därför jag tillåter mig att vända mig med ett brev till er, kamrater petrogradarbetare. Petrograd är inte Ryssland. Arbetarna i Petrograd utgör en liten del av Rysslands arbetare. Men de är en av de bästa, mest framskridna, mest medvetna, mest revolutionära, mest ståndaktiga avdelningarna av arbetarklassen och det arbetande folket i Ryssland, de som minst låter sig påverkas av tomma fraser, karaktärlös förtvivlan och bourgeoisins skrämselförsök. Och vid kritiska tidpunkter i folkens liv har det hänt flera gånger, att även fåtaliga avancerade avdelningar från framskridna klasser ryckt med sig alla, eldat massorna med revolutionär entusiasm och utfört väldiga historiska hjältedåd.

Vi hade fyrtio tusen arbetare på Putilovverken, sade mig petrogradarbetarnas ombud, men de flesta av dem var ”tillfälliga” arbetare, inga proletärer utan opålitligt och håglöst folk. Nu är det femton tusen kvar, men de är proletärer, prövade och stålsatta i kampen.

Just denna revolutionens förtrupp – både i Petrograd och i hela landet – måste ropa ut lystringssignalen, måste *resa sig tillsammans*, måste förstå att landets räddning ligger i dess händer, att av den krävs lika mycket hjältemod som i januari och oktober 1905 och i februari och oktober 1917, att det måste organiseras ett stort ”*korståg*” mot spannmålsspekulanterna, kulakerna, blodsugarna, desorganisatorerna och mutkolvorna, ett stort ”*korståg*” mot dem som bryter den stränga statliga ordningen vid anskaffningen, tillförseln och fördelningen av bröd för människorna och bröd för maskinerna.

Endast ett massomfattande kraftuppbud av de avancerade arbetarna förmår rädda landet och revolutionen. Vi behöver tiotusentals föregångsmän, stålsatta proletärer, som är nog medvetna för att klargöra saken för miljoner fattiga överallt i landet och ställa sig i spetsen för dessa miljoner; som är nog härdade för att skoningslöst göra sig kvitt och skjuta var och en som låter sig ”förledas” – vilket ibland förekommer – av spekulationens lockelser och förvandlas från en förkämpe för folkets sak till en rövare; som är nog ståndaktiga och nog tillgivna revolutionen för att på organiserat sätt bära alla bördor i det *fältståg*, som måste föras på alla håll i landet för att upprätta ordning, för att stärka sovjetmaktens lokala organ och för att lokalt övervaka varje pud spannmål och varje pud bränsle.

Att göra detta är svårare än att visa hjältemod några få dagar utan att lämna sin sedvanliga plats, utan att dra i fält och bara nöja sig med ett spontant uppror mot idioten och skurken Romanov eller tjockskallen och skrävaren Kerenskij. Att visa hjältemod i ett långvarigt och ihärdigt organisationsarbete i nationell skala är ojämförligt svårare men därför också ojämförligt högre än att visa hjältemod i ett uppror. Men arbetarpartiernas och arbetarklassens styrka har alltid bestått i att djärvt, rakt och öppet se faran i ögonen, utan fruktan erkänna den och nyktert avväga de krafter, som finns i det "egna" lägret och i det "främmande" lägret, utsugarnas läger. Revolutionen går framåt, den utvecklas och växer. De uppgifter vi står inför växer också. Kampen vidgas och fördjupas. En riktig fördelning av bröd och bränsle, ökad anskaffning av dem och en ytterst sträng registrering och kontroll häröver *av arbetarna* och i nationell skala – det är det verkliga och det viktigaste förstadiet till socialism. Det är inte längre en "allmänt revolutionär" utan just en *kommunistisk* uppgift, just en sådan uppgift som kräver att det arbetande folket och de fattiga går till en avgörande drabbning med kapitalismen.

Denna drabbning är värd att alla krafter sätts in i den: dess svårigheter är stora, men det är också en stor sak vi kämpar för – att avskaffa förtrycket och utsugningen.

När folket svälter, när arbetslösheten rasar allt hotfullare, då är var och en som gömmer undan ett extra pud spannmål, var och en som undanhåller staten ett pud bränsle, en stor förbrytare.

I en sådan tid – och för ett sant kommunistiskt samhälle gäller detta alltid – är varje pud spannmål och bränsle ett verkligt heligt ting, i mycket högre grad än de heliga ting, varmed prästerna förvrider huvudet på enfaldigt folk genom att lova dem himmelriket som lön för det jordiska slaveriet. För att beröva detta verkligt heliga ting varje rest av den prästerliga "heligheten" måste vi *ta det i besittning i praktiken*, måste vi *i handling* genomföra en riktig fördelning av det, måste alla spannmålsöverskott utan undantag till sista kornet samlas i de statliga förråden, *måste hela landet sopas rent* från undangömda eller icke insamlade spannmålsöverskott, måste vi med fast arbetarhand uppbjuda den yttersta kraftansträngning för att nå ökad utvinning av bränsle, den största sparsamhet med det och den största ordning vid tillförsel och förbrukning av det.

Det behövs ett massomfattande "korståg" av de avancerade arbetarna till varje ställe där spannmål och bränsle produceras, till varje viktig plats där de samlas och fördelas, detta i syfte att stegra arbetsenergin, att tiodubbla denna energi, att hjälpa sovjetmaktens lokala organ vid registreringen och kontrollen samt att med vapenmakt utrota spekulation, mutväsen och vårdslöshet. Detta är ingen ny uppgift. Historien ställer egentligen inga nya uppgifter, den endast ökar de gamla uppgifternas omfattning och räckvidd i den mån som revolutionens räckvidd ökas, som dess svårigheter tilltar och storheten i dess världshistoriska uppgift växer.

Ett av oktoberomvälvningens sovjetomvälvningens – största och oförstörbara verk är att den avancerade arbetaren har "gått till folket" *som ledare* för de fattiga, *som ledare* för de arbetande massorna på landsbygden, *som uppbyggare av arbetets stat*. Petrograd och andra proletära centra har skänkt landsbygden tusentals och åter tusentals av sina bästa arbetare. Avdelningarna för kamp mot Kaledins och Dutovs anhängare och livsmedelsavdelningarna är ingenting nytt. Uppgiften består bara i att katastrofens närhet och det svåra läget förpliktar oss att göra *tio gånger* mer än tidigare.

Då arbetaren blev de fattigas progressive ledare, blev han inte därmed något helgon. Han förde folket framåt, men han smittades också av det småborgerliga förfallets sjukdomar. Ju färre avdelningar det fanns av de bäst organiserade, de mest medvetna, de mest disciplinerade och ståndaktiga arbetarna, desto oftare blev dessa avdelningar demoraliserade, desto oftare förekom det fall då småägarmentaliteten från det förgångna segrade över framtidens proletär-kommunistiska medvetenhet.

Sedan arbetarklassen börjat den kommunistiska revolution, kan den inte med ett slag frigöra sig från de svagheter och lyten som ärvt från godsägarnas och kapitalisternas samhälle, från exploatörernas och blodsugarnas samhälle, detta samhälle som är baserat på smutsig vinningslystnad och personligt berikande för några få och armod för många. Men arbetarklassen kan besegra den gamla världen med dess lyten och svagheter – *och kommer sist och slutligen säkert och oundvikligt att besegra den* – om ständigt nya, ständigt talrikare, genom erfarenheterna alltmer upplysta och genom svårigheterna i kampen stålsatta arbetaravdelningar sätts in mot fienden.

Så och just så är förhållandet i Ryssland idag. Enskilt och splittrat kommer vi inte att kunna övervinna hungersnöden och arbetslösheten. Det krävs ett massomfattande ”korståg” av avancerade arbetare till varje hörn av det väldiga landet. Det behövs tiotubbelt så många *järnfasta avdelningar* av ett proletariat, som är medvetet och gränslöst hängivet kommunismen. Då kommer vi att besegra hungersnöden och arbetslösheten. Då kommer vi att höja revolutionen till socialismens verkliga förstadium. Då kommer vi också att kunna föra ett segerrikt försvarskrig mot de imperialistiska rövarena.

Den 22 maj 1918 *N Lenin*

Pravda nr 101, den 24 maj 1918

V I Lenin, *Samlade skrifter*, 5:e ry uppl, b 36, s 357-364